

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1295

Vragen van het lid **Bontenbal** (CDA) aan de Minister voor Klimaat en Energie over *het bericht dat de Autoriteit Consument & Markt (ACM) de hoogte van terugleverkosten bij zonnepanelen onderzoekt* (ingezonden 20 februari 2024).

Antwoord van Minister **Jetten** (Klimaat en Energie) (ontvangen 21 maart 2024). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2023–2024, nr. 1214.

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Toezichthouder ACM onderzoekt hoogte van terugleverkosten bij zonnepanelen»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Mogen we uit de berichtgeving van de Autoriteit Consument & Markt (ACM) concluderen dat het energieleveranciers is toegestaan terugleverkosten in rekening te brengen bij klanten met zonnepanelen? Klopt het dat de ACM alleen kijkt naar de redelijkheid van de hoogte van deze kosten en dus niet naar het in rekening brengen van deze kosten an sich?

Antwoord 2

Uw conclusie is juist. Het in rekening brengen van kosten voor het terugleveren van elektriciteit is in beginsel niet verboden onder de Elektriciteitswet 1998. Wel dienen de energietarieven, waar de terugleverkosten onderdeel van uitmaken, redelijk te zijn. Een leverancier mag dus niet onbeperkt kosten in rekening brengen. De ACM zal hier als onafhankelijk toezichthouder op toezien. Ook heeft de ACM aangegeven dat leveranciers transparant moeten zijn over de totstandkoming van deze kosten.

Vraag 3

Hoeveel energiebedrijven brengen momenteel terugleverkosten in rekening bij klanten met zonnepanelen?

¹ Nu.nl, 19 februari 2024, «Toezichthouder ACM onderzoekt hoogte van terugleverkosten bij zonnepanelen», (<https://www.nu.nl/economie/6301738/toezichthouder-acm-onderzoekt-hoogte-van-terugleverkosten-bij-zonnepanelen.html>)

Antwoord 3

Momenteel (maart 2024) zijn er zeven energieleveranciers die terugleverkosten in rekening brengen². Daarnaast hanteren leveranciers ook andere methoden, zoals een hoger vastrecht of hogere leveringstarieven voor klanten met zonnepanelen.

Vraag 4

Waarom is de ACM een onderzoek gestart naar de hoogte van de terugleverkosten? Zijn er aanwijzingen dat er energieleveranciers zijn die ten onrechte te hoge terugleverkosten in rekening brengen?

Antwoord 4

Bij mij zijn geen signalen bekend dat energieleveranciers ten onrechte te hoge terugleverkosten in rekening brengen. De ACM heeft haar verkennende studie³, die op 12 maart 2024 is gepubliceerd, uitgevoerd omdat uit de Monitor Consumentmarkt Energie blijkt dat steeds meer leveranciers bij het aanbieden van contracten onderscheid maken tussen klanten met en zonder zonnepanelen. Ik vind het goed dat de ACM hier onderzoek naar doet en reken erop dat de ACM vanuit haar wettelijke taken scherp let op de transparante totstandkoming van de kosten en het feit dat de energietarieven redelijk moeten zijn.

De ACM voert een vervolgonderzoek uit bij vier energieleveranciers. Dit om beter inzicht te krijgen in de werkelijke meerkosten die zonnepaneelbezitters veroorzaken bij de leveranciers en de manier waarop de leveranciers deze doorberekenen in hun tarieven. De ACM verwacht de resultaten van dit vervolgonderzoek in de eerste helft van april bekend te maken. De vier leveranciers zijn overigens niet geselecteerd omdat er een vermoeden is dat zij onredelijke tarieven in rekening brengen, maar omdat ze allemaal op een andere manier onderscheid maken tussen klanten met en zonder zonnepanelen.

Vraag 5

Hoe kijkt u naar het verband tussen het rekenen van terugleverkosten en het sneuvelen van de Wet Afbouw salderingsregeling voor kleinverbruikers in de Eerste Kamer? Zouden meer energieleveranciers ook, als de salderingsregeling wél werd afgebouwd, genoodzaakt zijn om terugleverkosten in rekening te gaan brengen? Verwacht u dat in de nabije toekomst nog meer energieleveranciers terugleverkosten in rekening zullen brengen nu duidelijk is dat de salderingsregeling vooralsnog niet zal worden afgebouwd?

Antwoord 5

Nu salderen in stand blijft, verwacht ik dat waarschijnlijk alle of vrijwel alle leveranciers op de een of andere wijze de door klanten met zonnepanelen veroorzaakte kosten zullen doorberekenen aan deze groep klanten. Dit in plaats van het socialiseren van deze kosten over het volledige klantenbestand zoals eerst werd gedaan⁴. Zoals eerder aangegeven in het antwoord op vraag 3, hanteren leveranciers verschillende methoden om deze kosten door te berekenen aan klanten met zonnepanelen. Hoewel ik de onduidelijkheid die dit kan veroorzaken onder consumenten niet fraai vind, dragen deze methoden in principe wel bij aan een eerlijkere verdeling van de kosten. Met de afbouw van de salderingsregeling zouden leveranciers minder noodzaak hebben gehad om kosten door te rekenen aan klanten met zonnepanelen. Onder meer Vandebrom⁵ en Eneco⁶ geven aan de teruglever-

² Meerkosten van klanten met zonnepanelen voor energieleveranciers, ACM, 12 maart 2024

³ Meerkosten van klanten met zonnepanelen voor energieleveranciers, ACM, 12 maart 2024

⁴ Uit de verkennende studie van de ACM blijkt dat de salderingsregeling, samen met hogere inkoopkosten en onbalanskosten, ervoor zorgt dat klanten met zonnepanelen voor meerkosten zorgen bij leveranciers die kunnen oplopen tot enkele honderden euro's per jaar. Hiermee doe ik invulling aan de motie van het lid Leijten over welk voordeel energieleveranciers hebben aan zonnestroom, Kamerstuk 35 594, nr. 40.

⁵ Vandebrom heeft eerder aangegeven de terugleverkosten terug te zullen brengen naar nul, als de salderingsregeling volledig afgebouwd zou zijn. Energiebedrijf vroeg geld voor terugleveren zonnestroom en heeft nu méér klanten dan voorheen | Economie | AD.nl

⁶ Eneco gaat kosten herverdelen van teruggeleverde energie

kosten niet meer in rekening te zullen brengen als salderen niet meer mogelijk is.

Vraag 6

Wat zal hiervan de impact zijn op de stimulans voor particulieren om zonnepanelen aan te schaffen? En hoe schat u de impact van het in rekening brengen van terugleverkosten in bij particulieren die al zonnepanelen bezitten?

Antwoord 6

Een investering in zonnepanelen is aantrekkelijk en ik verwacht dat dit zo blijft. Wel zal de terugverdientijd van een investering in zonnepanelen stijgen door het rekenen van terugleverkosten of een hoger vastrecht. De precieze impact hiervan is afhankelijk van meerdere factoren, zoals de opwek, het eigen verbruik en de specifieke contractvoorwaarden. Onafhankelijk adviesbureau Milieu Centraal werkt op haar site enkele voorbeelden uit⁷. Wel begrijp ik dat deze terugleverkosten kunnen bijdragen aan de onzekerheid die mensen ervaren als ze voor de beslissing staan om wel of niet te investeren in zonnepanelen. Ik vind het dus ook belangrijk dat consumenten goed weten hoe hun kostenplaatje eruitziet en dat de ACM toezicht kan houden op de vraag of deze terugleverkosten transparant tot stand komen.

Vraag 7

Welke mogelijkheden hebben particulieren met zonnepanelen om in te spelen op deze ontwikkeling en welk inzicht hebben zij van tevoren over op welke momenten er wel en niet terugleverkosten in rekening worden gebracht door hun energieleverancier? Hoe kunnen consumenten worden beschermd tegen het in rekening brengen van onredelijke terugleverkosten?

Antwoord 7

Het rekenen van terugleverkosten kan niet worden doorgevoerd zonder dat de voorwaarden van het contract zijn aangepast, en de consument daarmee vooraf instemt na door de leverancier goed geïnformeerd te zijn. De leverancier is verplicht om de klant ten minste 30 dagen voorafgaand aan deze wijziging hiervan op de hoogte te stellen. De consument krijgt op dat moment de mogelijkheid om kosteloos over te stappen. Aangezien leveranciers op verschillende manieren omgaan met het doorrekenen van kosten aan zonnepaneelbezitters, kunnen consumenten vervolgens bezien wat het voor hun situatie meest gunstige aanbod is. Overigens kunnen de terugleverkosten niet zomaar aan een lopend vast contract toegevoegd worden. Deze klanten krijgen dus pas te maken met de terugleverkosten als het contract afloopt. Verder zijn de leveranciers verplicht om een modelcontract met variabele tarieven aan te bieden aan al hun klanten. Het rekenen van terugleverkosten is niet toegestaan in dit modelcontract. Zonnepaneelbezitters kunnen dus altijd een contract afsluiten zonder deze kostencomponent. Ik ben voornemens om in de Energiewet te regelen dat energieleveranciers ook een modelcontract met vaste tarieven moeten aanbieden, ongeacht of de consument zonnepanelen heeft of niet.

Tot slot, zoals eerder aangegeven in het antwoord op vraag 2, ziet de ACM erop toe dat de energietarieven die leveranciers rekenen aan hun klanten redelijk zijn. Een leverancier mag dus niet zomaar onbeperkte kosten in rekening brengen aan bijvoorbeeld een klant met zonnepanelen. Daarnaast dienen de deze terugleverkosten transparant tot stand te komen. Ook hier zal de ACM als onafhankelijk toezichthouder op toezien.

Vraag 8

Zijn terugleverkosten onderdeel van het contract dat consumenten met een energieleverancier afsluiten? Is het dan wettelijk toegestaan om tijdens de looptijd van het contract terugleverkosten in rekening te gaan brengen, als dat geen onderdeel was van het afgesloten contract?

Antwoord 8

Nee, zie ook het antwoord op vraag 7.

⁷ Prijs en opbrengst zonnepanelen | Milieu Centraal